

Vállalkozó alapította szocialista nagyvállalat

Az mfor.hu Vörös vállalatok című sorozatában ezúttal az Elektronikus Mérőkészülékek Gyára, azaz az EMG történetében mélyedünk el. A hajdani szocialista nagyvállalat, mely az elektronikus Ohm, Volt és Ampermérők, valamint az oszcilloszkópok területén aratott páratlan sikereket, a kilencvenes évek elején ment tönkre.

Az oszcilloszkópra ma is sokan emlékeznek (mfor.hu montázs)

Az EMG története valamikor 1948-ban kezdődött: ekkor települt haza Amerikából egy legendás magyar mérnök, Striker György. A férfi annak ellenére tért haza, hogy itthon nem éppen a legkedvezőbb irányba fordultak a politikai események. Ám ez őt a legkevésbé sem zavarta: belépett az éppen államosított Orionhoz, ahol azonnal a mély vízbe dobták.

Szappangyári indulás

HIRDETÉS

Történt, hogy a Szovjetunió visszamondta a korábban megkötött jóvátételi szerződést, ezért rengeteg műszer és egyéb berendezés maradt a cég nyakán. A frissen kinevezett vezetők úgy vélték, a Nyugatról érkezett, több nyelven beszélő férfi sikerrel oldja majd meg e feladatot. Nem is tévedtek nagyot: Striker olyan méretű - ma úgy mondanánk - lobbitevékenységbe kezdett, hogy az a

kortársakat is elképesztette. Még attól sem riadt vissza, hogy a korszak egyik nagyágyúját, Vas Zoltánt megkörnyékezze. A Tervhivatal akkori elnöke 1950-ben hozzájárult ahhoz, hogy létrejöjjön az Elektronikus Mérőkészülékek Gyára. Mi több, a férfi azt is elérte, hogy az Orionból azt vihetett magával, akit akart.

Az új vállalat egy hajdani szappangyárban lelt otthonra. Volt, aki egy gőzgép mellett kapott szobát, de akadt olyan munkatárs is, aki egy sajátos illatokat kibocsátó keverőkád fölött dolgozott hosszú hónapokon át. Közben akkori szokás szerint a vállalathoz hozzácsaptak számos, frissen államosított kisvállalkozót: így többek mellett Müller Hugó kvarcüzemét, valamint Zelenka László híres rádiólaboratóriumát. Még érdekesebbé tette a helyzetet, hogy a Belügyminisztérium ide irányított több olyan szakembert, akik egyéb helyeken nem megfelelő származásuk miatt nem kaphattak munkát. Az újonnan érkezettek között akadt például Horthy híradótiszt, rádióamatőr, kicsapott pap és egy műkedvelő, arisztokrata zenész is.

A 60-as években élte virágkorát

Közben természetesen a fejlesztési munka sem állt meg. A labor egyre-másra jött elő a régi műszerek modernizált változataival, s idővel a sorozatgyártást is beindították. A szappangyár 1951-re kicsinek bizonyult, ezért a dolgozókat átköltöztették a ma is álló gyártelepre, Mátyásföldre. A kezdeti néhány száz fős munkáslétszám két és félezerre nőtt, a gyáron belül jelentős szakosodás indult be. A szédületes fejlődést jól jellemzi, hogy hat esztendővel később már saját fejlesztésű nukleáris és mikrohullámú készülékeket vettek gyártásba. Mi több, 1961-ben az akkor legmodernebbnek számító tranzistoros mérőberendezésekben is komoly sikereket tudtak fölmutatni.

Az EMG kétségtelenül legismertebb termékei közé tartoznak az oszcilloszkópok. Ezek közül nem egy típus máig az amatőrök és a műszerészek kedvence.

ADVERTISING

A firma virágkora a hetvenes évekre esett. Ekkortájt akadt olyan év, hogy egyszerre két újdonsággal is megjelentek a piacon. Legnagyobb felvevőpiacuk természetesen a Szovjetunió volt, de jutott bőven a többi szocialista országba is. Az EMG termékei e mellett eljutottak Indiába, Afrikába és Dél-Amerikába is.

Ám hiába voltak a sikerek, a cég valójában ekkor indult el azon a lejtőn, mely végül a vesztét okozta. A hetvenes években egy-egy új nyugati műszer megszerzése, lemásolása - mert kár lenne tagadni, hogy ezzel is foglalkozott a cég - és sorozatgyártásba állítása egy-két évet vett igénybe. Ez az idő a nyolcvanas években öt-hat, majd nyolc évre nőtt. E közben pedig kevesebb energia jutott a saját fejlesztésekre. A koporsóba az utolsó szöveget a szocialista piac összeomlása verte be.

Lázin Miklós András

Menedzsment Fórum